

KMETSKE LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Iz našega žita

raste bodočnost

Vzlic razburkanim časom ne bomo posnemali naših nasprotnikov. Ti ljudje, ki nam idejno in načelno nimajo kaj prigovarjati, so se lotili načina, s katerim sami sebi dajejo kaj žalostno izpričevalo. Jeli so nas psovati, pa mislijo, da so nas s tem izbrisali s površja.

Mi ne bomo vračali milega za drago. Listi, ki smatrajo podtikanje, zavijanje, psovaje in laž za višek nalog, ki jih mora opravljati tisk, naj le nadaljujejo s svojo gonjo. Vedo pa naj, da vsaka laž prejali slej udari tistega, ki ji je bil za očeta.

Mimo tega gremo torej mirno dalje. Pogledimo, kaj je

z boljševizmom

Če stopiš mačku na rep, zamljavka in te če le more oprasne, pa naj ti je pred očmi ukradel klobaso. Ko smo mi opozarjali na premnoge napake in slabosti v javnem življenju, zlasti za agrarno reformo, so lopnili po nas, češ, da smo boljševiki.

Trditev sama na sebi je smešna, če ne bi bila v svojem jedru tako satansko hudobna. Vsakdo namreč ve — in mi smo to že nešteto krat naglasili, da kmetski človek nikakor ni in ne more biti komunist. Kajti ravno pri reševanju kmetijskih vprašanj je komunizem na čeli črti odpovedal, zato nam je to gibanje tuje. Mi hočemo dvigniti prosvetno in gospodarsko našo vas in jo usposobiti za vlogo, ki ji po njeni pomembnosti v javnem življenju pripada.

Mi hočemo strniti slovensko vas v nezlomljivo skupnost, v stanovsko in narodno zavedno edinico, ki ne bo prav nobenemu hlapčevala, ki bo postavila vsakega na svoje mesto in ki bo zlasti dala zadoščenja užaljenemu verskemu čutu slovenskega naroda, ki so ga tako pogosto zagrešili v zadnjih letih našega političnega življenja.

Mi hočemo, da postane cerkev skupna stvar celega naroda, skupna stvar vseh struj in naziranj, ne pa monopol kake politične stranke.

Mi hočemo, da postane naša vas ravno tako zavedna in ponosna na svoje slovenstvo, kakor na svoje jugoslovanstvo, v katerem okviru se edino more narodno izživljati in napredovati ter ohraniti svojo svobodo.

Pri tem idealnem stremljenju spada k največjim oviram vcepljeno mišljenje, da je kmetijsko delo — hlapčevsko, manj vredno in torej poniževalno. Kdo je to naziranje vcepil slovenski vasi? Kdo smeši mladino, ki kljub vladajočim predsodkom z manifestacijami hoče priboriti veljavo in enakopravnost svojemu delu?

Človek je ustvarjen po božji podobi. Ali pa je zato boljševik in prekucuh, če trdi, da je v vsakem poklicu, stanu in sloju vestno izvrševanje dolžnosti enako vredno? Po kakšnem naravnem ali božjem zakonu je n. pr. brcanje žoge, ki je tudi neko delo, poslovanje v pisarni, tovarni, v prometu ali kjerkoli več vredno kakor kmetijsko delo?

To misel mi propagiramo, ker vemo, da od te misli zavisi resnično notranje, duhovno osvobođenje naše vasi. Brez takega osvobođenja pa ni svobode in ne napredka. Če smo zato boljševiki, potem le krepko udrihajte po nas. Snopje bomo, ki bo dalo bogato žitno letino. In iz tega žita klije bodočnost.

V sporazumno skupnost

Vseh osemnajst let, odkar obstoja naša država, je imelo naše gibanje en sam cilj pred seboj. Ta velja še danes: Predramiti, organizirati in dvigniti v vsakem oziru slovensko vas, najti načinov in potov za sporazumno sodelovanje s hrvatsko in srbsko vasjo ter na podlagi tega ustvariti temelje za resnično, svobodno in zdravo jugoslovanško kmetijsko skupnost. V tem pogledu smo docela nositelji programa Stjepana Radića.

Kdor tega našega stremljenja ne vidi ali ga noče videti, je političen otrok ali pa prevejanec, ki premišljeno in namenoma omalovažuje naše stremljenje in mu na hudoben način hoče vzeti njegov pomen. Če smo mi skupaj s Hrvati hoteli doseči najboljši način sožitja s Srbi, ali smo zato »hrvaški privesek«? Kaj, ko bi mi poklicali v spomin druženje raznih strank za volitve v ljubljanski občinski svet, ko je bil za župana izvoljen pokojni dr. Perič? Povejta no, prijatelja »Domoljub« in »Slov. gospodar«, kdo je bil takrat »privesek«? Rabimo vaju izraz in če vaju ob njem kaj zaboli v ušesih, pripišita sama sebi.

Mimo vsega — v Jugoslavijo

Seveda — to vemo vsi, tudi naši nasprotniki — so v svetu in pri nas razmere take, da so v marsičem potrebne kritike. To priznavajo tudi listi, ki najbolj srdito udrihajo po nas. Zdrav, močan človek vidi v kritiki zmeraj zdravilo, zlasti v pametni in dobronamerni kritiki, ki z grajanjem napak hkratu podaja pozitivne predloge za izboljšanje. Če pa mi na katerokoli stran javnega življenja pogledamo kritično, smo zato že zavrženi in prekleti.

Na vse to se niti nočemo ozirati. Kajti naše gibanje ni od danes do jutri, ampak je pokret, ki mu je zgodovina prisodila važno vlogo preporoda človeške družbe. Tega ne bomo izvedli s krvjo in požigi, kakor bi nam nasprotniki tako radi naprtili, ampak z močjo idej in s kulturnim, gospodarskim in socialnim delom. S tem delom pojdemo mimo vseh zaprek v tisto Jugoslavijo, ki je bila vzor naših najidealnejših borcev.

Zato bomo mi prvi odobrili in se najbolj veselili vsakega sporazuma med Hrvati in Srbi, ki bo celotno naše javno življenje količjak usposobil za približanje k temu idealu. Smatramo namreč, da politično delo ni osebna zadeva posameznika, ampak služba narodu. In ta služba nam narekuje pot v Jugoslavijo, to se pravi v tako jugoslovanško kmetijsko skupnost, kjer bomo lahko ostali pošteno in zavedno Slovenci, Hrvatje in Srbi, a se bomo vendar v vseh važnih vprašanjih čutili enotno in tudi kot enota nastopali.

Kmetska zaščita

Znižanje dolgov

Najbolj v živo zadene upnika, ako izgubi svoj denar. Najbolje se zdi dolžniku, če mu ni treba plačati. Uredba od 26. IX. 1936 je skozinsko ugodna za dolžnike, ker večino dolgov občutno zmanjšuje.

Kje ni znižanja

Zavarovalnice, ustanove delavskega in nameštenskega zavarovanja — kakor so okrožni uradi za zavarovanje delavcev, pokojninski zavod — ustanove, ki upravljajo denar nadoletnikov in drugih varovancev,

dalje cerkveni skladi, primeroma skladi za popravilo cerkev, župnišč, prosvetne in človekoljubne ustanove ne izgube ničesar. O značaju navedenih ustanov odločajo okrajna in okrožna sodišča, če kdo to zahteva.

Prizadete so le v toliko, da morajo sprejeti plačilo dolgov, nastalih do 20. IV. 1932, v 12letnih obrokih. Ti obroki se obrestujejo po 3%. Prvi obrok dospe 15. novembra 1936.

Izguba obročnega odplačevanja nastane, ako dolžnik dospelega obroka ne plača, čeprav ga je upnik pismeno opomnil in mu dal 15 naknadnih dni za plačilo. Ti dnevi prične teči prvi dan po prejemu opomina.

O dolgovih pri trgovcih in obrtnikih smo že pisali. Prvi obrok njihovih terjatev je dopel 1. novembra 1936. Ravnotako smo že povedali, kako se izračuna stanje dolga.

Znižanje za polovico

Zasebniki so posamezne osebe, ki ne spadajo ne v vrsto denarnih zavodov in zadrug, ne drugih ustanov, navedenih v prejšnjem odstavku. Zasebnik je tudi trgovec, ki je bil s kmetom v odnosu posojilodajalca, ni pa mu dajal blaga na kredit. Če je dal trgovec blago na kredit, ni znižanja. Če je dal posojilo, pa se dolg zniža za polovico.

Denarne obveze, ki jih ima kmet napram zasebnikom, se ne glede na višino in ne glede na temelj, iz katerega izvirajo, znižajo za polovico.

To znižanje pa zadene le glavnico in priračunljene obresti po stanju z dne 20. aprila 1932, ne nanaša se pa na obresti in postranske obveznosti, ki so nastale po tem času.

Primer za obračun

Posojilodajalec in dolжник sta imela primeroma zadnji obračun dne 29. aprila 1929. Glavnica je tedaj znašala Din 5.000—, obresti pa sta imela dogovorjene po 6%, ki so bile poravnane do 19. aprila 1929. Od tedaj naprej dolжник ni ničesar plačal. Zato je bil 19. aprila 1932 dolжник še vedno:

na glavnici	Din 5.000—
na 6% obrestih za 3 leta	Din 900—
skupaj	Din 5.900—
Ta dolg se zmanjša za polovico	Din 2.950—
in zneske torej še	Din 2.950—

Temu zmanjšanemu dolgu je sedaj še prišteti obresti od nezmanjšane stanja na dan 20. aprila 1932. Ker je bila obrestna mera različna, gredo za različne dobe različne obresti.

Tako je prišteti za čas od 20. aprila 1932 do 23. novembra 1933 največ 10%, sicer pa dogovorjene obresti, če so te manjše, tedaj:

1. od Din 5.900— 6% obresti od 20. IV. 1932 do 23. XI. 1933	552—
2. od Din 5.900— 1% obresti od 24. XI. 1933 do 26. IX. 1936	167-50
3. od Din 5.900— 3% obresti od 27. IX. 1936 do 15. XI. 1936	24—

Te obrestne postavke v skupnem znesku je prišteti gorenji zmanjšani glavnici 2.950— tako, da dobimo končni dolg 3.693-50

Ta končni dolg se izplača upniku v teku 12 let s 3% obrestovanjem, tako da odpade na vsakih Din 100— vsako leto po Din 9-80; od gorenjega končnega dolga torej znaša vsak obrok Din 362-60 in je plačljiv vselej najkasneje 15. novembra. Prvi pa 15. novembra 1936.

Kako se ugotavlja končni dolg

Vsak upnik, ki ima napram kmetu terjatev, mora obračunati dolg po predpisanem obrazcu, ki ga bo dobil na občinah. Ta obračun mora oddati občini, ki je pristojna za dolžnika, in sicer v dveh primerih. Občina mora dostaviti v roku 15 dni dolžniku obračun ter vzorec obveznice, ki naj jo nanovo podpiše v 15 dneh. Podpisano listino občina izroči upniku, potem ko je overovala podpise dolžnika in morebitnih porokov.

Če dolжник obračuna ne prizna, poskuša občina posredovati med strankami in doseči poravnavo. V to svrhu lahko določi razpravo. Ako pri tej razpravi nikakor ne pride do sporazuma, zavrne občina obe stranki na sodno pot. Za poroke, ki ne bi hoteli podpisati nove listine, obstoji velika nevarnost, ker sme upnik od njih v takem primeru takoj zahtevati plačilo celotne zmanjšane terjatve.

Vse spore, ki se morejo javiti pri vprašanju o znižanju dolga ter zlasti o pravih obrestnih obračunih, rešujejo okrajna sodi-

šča, čijih odločbe preiskujejo na pritožbo okrajna sodišča. Če pa obstoji spor glede okolnosti, ali je kmet vobče dolžan ali ne, se odloča v redni pravdi.

Kakor hitro je sporazumno ugotovljen novi dolg in obveznica s strani dolžnika podpisana, mora upnik stare listine, ki se na ta dolg nanašajo, vrniti dolžniku.

Nove listine odnosno obveznice so takse proste.

Upnik, ki je prejel od občine novo obveznico, mora le-tej zopet dostaviti prepis te obveznice, ki ga občina potrdi kot pristnega, nato pa pošlje pristojni davčni upravi. Davčna uprava bo seveda na podlagi te obveznice predpisala upniku davek na obresti, ki se imenuje rentni davek.

Znižanje pri denarnih zavodih

Dočim se dolg pri zasebnikih zniža za polovico ne glede ali znaša Din 5.000—, 20.000— ali več, je pri denarnih zavodih in zadrugah različen postopek s terjatvami, ki znesajo do Din 25.000— in različen z onimi, ki presegajo to vsoto.

Skupni dolg, ki ga ima kmet napram bankam, hranilnicam ali kreditnim zadrugam,

se zniža za 50%, če ta dolg na dan 20. aprila 1932 doseže vsoto Din 25.000—. To znižanje izvrši agrarna banka v Beogradu — PAB.

Če pa skupni dolg kmeta pri denarnih zavodih presega znesek Din 25.000—, more dolжник doseči načeloma največ 30% znižanje s tem, da vloži prošnjo pri svojem okrajnem sodišču. Prošnjo je vložiti do konca tega leta.

Natančneje bomo to stvar pojasnili prihodnjič in bomo zlasti prinesli vzorec za obračun in vzorec za prošnjo.

Pravice upnikov — Ovine znižanja

Če dolжник zamudi en obrok, ima upnik možnost, takoj izterjati ves ostanek zmanjšane dolga. Ima pa tudi pravico pri sodišču zahtevati, da se dolžniku, ki je v boljšem položaju kakor on sam, ne dovoli 50% znižanje, temveč nobeno ali pa čisto majhno znižanje. Tako prošnjo mora upnik vložiti najkasneje do 26. septembra 1937, more jo pa vložiti šele potem, če se je dolжник poslužil 50% znižanja.

Ali se nahaja dolжник v boljšem gospodarskem položaju kakor upnik, odloča sodišče.

Glavno paznjo pa je posvečati rokom, ker ob zamudi roka izgubiš pravico za znižanje. Dr. Goljar Srečko.

Opozorilo

kmetskim dolžnikom denarnih zavodov

Po določbah Uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov z dne 26. septembra 1936 mora vsak kmečki dolжник, ki se hoče poslužiti ugodnosti iz te uredbe, zahtevati od občinske uprave, da mu izstavi na predpisanem obrazcu potrdilo o tem, da je kmet. To potrdilo mora predložiti svojemu upniku — denarnemu zavodu (hranilnici, posojilnici, banki in pod.) najpozneje v 1 mesecu, da bodo mogli denarni zavodi njegov dolg obračunati po določbah uredbe in ga pravočasno prenesti na Privilegirano agrarno banko. Opozarjamo na to prizadete dolžnike, ker jim utegne ev. nastati škoda, ako se ne bodo pobrigali za potrdila.

Pravilnik za izvršitev uredbe določa, da morajo kmetski dolžniki na poziv upniških denarnih zavodov, odposlan najpozneje do

20. novembra 1936, plačati takoj neposredno Agrarni banki prvi obrok (anuiteto). Poziv naj vsebuje tudi pripombo, da ima Agrarna banka pravico zahtevati v slučaju neplačila takoj plačilo celotnega dolga po redni sodni poti. Prvi obrok znaša Din 10-60 od vsakih Din 100— dolga, kakor bo ugotovljen v smislu členov 28, 29 in 30 uredbe.

Opozarjamo tudi na to, da smo zahtevali od Agrarne banke potrebna pojasnila o raznih nejasnih določbah uredbe in pravilnika, ter potrebna sredstva in tiskovine za razpošiljanje pozivov in obračunov.

V Ljubljani, dne 7. novembra 1936.

Zveza slovenskih zadrug,

Zadruga zveza,

Zveza jugoslovanskih hranilnic.

Miloščina, grehota in močvirje

V našem listu smo že ponovno pisali o propalosti naše dobe. Opozarjali smo tudi na dejstvo, da je vir tega zla v splošni razvratnosti, ki jo je povzročila in jo pospešuje socialna beda, oziroma krivična in protinaravna porazdelitev materialnih vrednot, torej premoženja in denarja.

Zdaj se je v nekem švicarskem listu oglašil P. Mugglin s porazno statistiko s tega področja. S številkami dokazuje, kako strašne razmere vladajo v tem oziru v Švici.

Po vsem sklepa, da je vzrok zla — brezbožnost.

Nam stanje pobožnosti ali brezbožnosti v Švici ni tako podrobno znano, da bi mogli o tem izreči nepristransko mnenje. Vemo pa, da je naša Slovenija prav pobožna dežela.

Ali pa je že kdo sestavil za našo pokrajino statistiko detomorov, umorov, ubojev, izgubljenih deklet, umetnih splavov in drugih zablod.

Kdo je imel pogum, pri nas pregledati in podati javnosti v razmišljanje te številke?! In vendar je naš narod pobožen. Kaj je torej pri nas krivo moralnega močvirja?

Po naših mislih v prvi vrsti beda; kajti sila kola lomi! V drugi vrsti pa — dvojna morala, grozna rana našega družabnega življenja.

Da ne bo razburjenja, naj takoj povemo, da misli o dvojni morali nismo odkrili mi. Vsi naši veliki duhovi so bical v svojih delih to kužno rano našega družabnega življenja. Cankar, Zupancič, Kette, Murn, Askerc — ali naj jih še kaj naštejemo?

Vzlic vsem krikom pa velja še danes, kar je veljalo nekoč: Če si korenina prave barve in močne podlage, ostanesh lahko v 30letnem zakonu brez otrok, pa bo vse v redu. Če pa si siromak, si izbocen, če nimaš sestradane, jokajoče črede za seboj.

Ne rečemo nič več. Samo tole še: Če doživi »roman« dekle iz imovitih »boljših« krogov, se je pač »zmotila« — in niti senca zato ne pade nanjo. Če pa sledi klicu narave preprosto kmetsko, delavsko ali sploh revno dekle s premajhno previdnostjo, je radi svoje naravne nepokvarjenosti — vlačuga.

Tu je rana, dragi moji, je pri nas, je v Švici, Belgiji in po vsem svetu. Če bo pobožnost odpravila to razliko, bo naredila čudež — in svet bo v marsičem ozdravljen.

Kmetje, obrtniki in podeželski delavci! Zahtevajte v vsakem gostilniškem lokalu, kamor zahajate in dajte zaščito, »Kmetjski list«!

ZA ZIMSKE VEČERE

bó imela vsaka slovenska kmet-
ska hiša koristno in poučno
čtivo, če bo naročena na knji-
ge Kmetijske matice! Za 20 di-
narjev prejme vsak član poleg
velike kmetске pratike za le-
to 1937. še 3 lepe knjige, in si-
cer: strokovno delo o zadružni-
štvu, ki bo služilo za praktično
vodstvo naših zadrug prav
vsem, ki delajo na zadružnem
polju, zlasti pa našim podežel-
skim zadružnim delavcem; da-
lje izvirno povest: »Pot čez Res-
je« izpod peresa našega pisa-
telja Winklerja ter končno iz-
virno slovensko kmetско vese-
loigro, ki je osvojila vse naše
odre.

Naročite se na Kmetijsko
Matico takoj!

Uporabljaljaj za pranje vedno Radion, kajti samo Radion vsebuje dobro Schichtovo milo. Zato je Radion tako blag in izdaten. Pranje z Radionom je tako lahko in preprosto: belo perilo kuhaj 15 minut, volno in svilo pa peri v mrzli raztopini.

Samo

Schichtov **RADION**

**PERE
SAM!**

VSEBUJE SCHICHTOVO MILO

Rojaki!

Na jesen, v oni letni dobi, ki je tako usodna v našem narodnem življenju od prevrata preko koroškega plebiscita in Rapalla, nastopa zopet čas, ki ga naši zvesti prijatelji uporabijo za izpolnitev naše narodne obrambe. Z nastopajočo zimo so njene naloge še posebno nujne, važne in neodložljive.

V premnogih ogroženih okoliših utripa le še polagoma zavest celokupnosti, pojemajo v neprestani, neenaki in okrutni borbi žive narodne sile: naše narodno ozemlje se krči in krusi.

Naloge naše narodne obrambe rastejo in se raztezajo vse globlje in širše. Pomoč je nuja!

Saj nam že primer na Kočevskem prikazuje težke in žalostne prilike našega granicarja. Tu se še vedno in premnogokrat celo naš kmet že v drugi generaciji odtuji lastnemu rodu, dočim je pri mešanih zakonih

redoma že spočetka odločilen in očiten tuj vpliv. Naš živel se čuti osamel bodisi v kulturnem, društvenem, družabnem ali gospodarskem pogledu, primanjkuje mu prečesto-krat najpriprostejših pogojev za zdravo udeleževanje; pridruži se največkrat še gospodarska podrejenost. Potrebuje knjig in čtiva, potrebuje pomoči in potrebuje in mora dobiti tudi zavest povezanosti in solidarnosti z vso našo narodno celoto.

Zato nujno prosimo vse naše podružnice in zveste prijatelje, posebno še naše ženstvo, da svoje požrtvovalno delo nadaljujejo in razširijo, vsakega pa, da ne odreče članstva in — čeprav najmanjše — podpore naši narodni obrambi sploh in tudi zbirki »Kočevski dinar«.

Vodstvo »Družbe sv. Cirila in Metoda«
v Ljubljani,
dne 5. novembra 1936.

V Španiji divja boj

med svetovno desnico in levico

V našem listu smo že ob izbruhu španske državljanske vojne naglašali, da tu ne gre samo za Španijo, ampak za Evropo.

Iste misli razvija sedaj člankar v »Novosti« z dne 7. t. m. Tam pravi med drugim:

»Tako lahko pričakujemo skorajšnje zavzetje Madrida, kar bo prineslo nove neprijetnosti evropski diplomaciji in izzvalo spore v odboru za nevtralnost. — Nastaja vprašanje priznanja nove španske vlade v času, ko general Franco zavzame Madrid. — Fašistične države bodo z navdušenjem priznale vlado generala Franca, ker na to čakajo. Ali kako naj prizna to vlado sovjetska Rusija? Malo je tudi verjetno, da bo mogla Francovo vlado priznati vlada Leona Bluma. Če bi to tudi hotela, ji ne bo tega dovolilo notraje razporeženje v Franciji. —«

»Ali z zavzetjem Madrida prete tudi drugačne nevarnosti. — S padcem Madrida ne bo končana državljanska vojna v Španiji. Nasprotno, končano bo samo četovanje in začela se bo prava, pravilna vojna.«

Dalje pravi člankar:

»V španski državljanski vojni se že bojuje pol ducata narodov. — Med zastave madridske vlade in generala Franca so se pome-

šale zastave Nemčije, sovjetske Rusije, Italije, Mehike, Portugalske in do neke mere tudi Francije. V Španiji se borita svetovna desnica in levica. Na desni Portugalska, Nemčija in Italija, na levi pa Sovjeti, Mehika in Francija. Pri rdečih so našli že velike množine mehiške municije. V boju vihrajo zastave novih barv: rdeče-zelena, rdeče-rumeno-črna s kljukastim križem, rdeča s srpom in kladivom.

Za človečanski način boja s podmornicami

Vsa beda lažne sodobne civilizacije odseva iz raznih sporazumov in protokolov, ki jih glede načina vojskovanja sklepajo države med seboj.

Ta teden **podpišejo** tak sporazum glede vojskovanja s podmornicami zastopniki Velike Britanije, Amerike, Francije, Italije in

Japonske. Po tem sporazumu v bodoče podmornice ne bodo smele potapljati trgovskih ladij, ne da bi poprej spravile njih moštvo in važne listine na varno.

Koliko so taki »človečanski« sporazumi vredni, nam v strašni luči sproti pokaže vsaka vojna. Bojimo se, da bo svet imel le prekmalu priliko spoznati, kako je tudi ta sporazum z mnogimi drugimi vred po besedah nekdanjga nemškega cesarja le »krpa papirja«. Veselilo nas bo, če se bomo v napovedi zmotili.

Umesten poziv

»Učiteljski tovariš« od 5. nov. t. l. je objavil v članku »Za ustvaritev enotne in močne učiteljske fronte« poziv na vse učiteljstvo brez razlike, v katerem pravi: »Tovariši, tovarišice! Ne vemo kaj nam prinese bližnja bodočnost!

Vse je negotovo, vse je v zraku, a ne zgubimo zato dobre volje, ne vere v lepšo bodočnost. Pojdimo na delo. Utrdimo se v optimizmu. Pojačajmo naše medsebojne tovariške in prijateljske odnose. Poglobimo našo zavest in potrebo skupnosti in enotnega nastopa. Bodimo vsi kakor eden!»

Ta umesten poziv velja tudi za kmetsko ljudstvo, za našo vas. Temne sile so na delu, da jo razdvoje, da zanesejo spor med sosede, spor med kmetske delavce in kmete, med obrtnike in kmete in med kmetske ljudi same. Tak spor jim je potreben, da bi ljudi begali, strahovali in plašili. Izdajalci so nekaterim potrebni za uresničenje peklenskih načrtov.

Nič manj kot za učiteljstvo je potrebna tudi enotna kmetijska fronta, skupnost vsega kmetijskega ljudstva, sloga naše vasi, ki se je že tako lepo uveljavila pri poslednjih občinskih volitvah.

V trdni skupnosti se nam ni ničesar bati! V slogi lahko mirno pričakujemo bodočnost, ki ne bo mogla ničesar brez nas in še manj proti nam. Bodočnost bo morala biti taka, kakršno bo skovala naša vas s poglobljeno zavestjo o skupnosti in enotnosti vsega slovenskega in jugoslovanskega kmetstva.

Poglejmo si druge stanove, zlasti učiteljestvo in od njih se učimo.

Kmet, ki se zaveda svoje moči, ki ve, kaj pomeni zanj lasten dobro urejevan teden, ta ve tudi to, da je treba naročnino pravočasno plačati in pridobivati listu novih naročnikov.

Doma in drugod

Teden domače politike

Občinske volitve

V nedeljo, dne 6. decembra t. l. se bodo vršile občinske volitve v naslednjih občinah:

Okraj Celje: Dramlje, Nova cerkev, Petrovče, Polzela, Sv. Jurij pri Celju-okolica, Sv. Jurij pri Celju-trg, Sv. Pavel pri Prebolu, Smartno v Rož. dolini, Tabor, Vel. Pirešica, Vojnik-okolica in Vransko.

Okraj Črnomelj: Adlešiči, Gradac in Semič.

Okraj Dolnja Lendava: Turnišče.

Okraj Gornji grad: Bočna, Ljubno, Mozirje-okolica in Rečica ob Savinji.

Okraj Kamnik: Krašna, Lukovica in Vodice.

Okraj Kočevje: Sodražica.

Okraj Konjice: Konjice-trg.

Okraj Kranj: Naklo in Smlednik.

Okraj Krško: Leskovec pri Krškem, Rače in Vel. Dolina.

Okraj Laško: Hrastnik-Dol in Trbovlje.

Okraj Litija: Dole, Kolovrat-Mlinše, Kresnice, Polšnik, Sv. Križ, Smartno pri Litiji in Višnja gora.

Okraj Ljubljana: Dobrova, Dol, Dolsko, Grosuplje, Log, Podgorica, Preserje, Račna, Rudnik, Slivnica-Zalna in Smartno pod Šmarno goro.

Okraj Ljutomer: Veržej.

Okraj Maribor levi breg: Cerkevjak, Jurovski dol, Pesnica, Sv. Benedikt v Slov. goricah in Ščavnica.

Okraj Novo mesto: Črmošnjice, Dvor, Trebnje in Velika Loka.

Okraj Ptuj: Grajena, Kog, Majšperk, Osluševci, Rogoznica, Slovenja vas, Sv. Andraž v Slov. goricah in Sv. Miklavž.

Okraj Radovljica: Kamna gorica in Koroska Bela.

Okraj Slovenjgradec: Slovenjgradec, Šostanj-okolica in Velenje.

Okraj Skofja Loka: Stara Loka in Skofja Loka.

Okraj Smarje pri Jelšah: Rogatec, Podčetrtek, Sedlarjevo, Sloperce in Zetale.

Skupaj bo torej volilo 6. decembra 80 občin.

Naše može in fante pozivamo, da nemudoma pristopijo k delu in pripravam za sestavo kandidatnih list, organizaciji volilne propagande in volilne borbe.

Odločnost in borbenost naših mož in fantov se mora tudi pri teh volitvah pokazati.

Hrvatsko vprašanje

V Osijeku so se zbrali v nedeljo zaupniki bivše SDS. Na sestanku so govorili člani vodstva stranke o političnem položaju. Med drugimi je govoril tudi g. dr. Srdjan Budisavljević, ki je poleg ostalega dejal: »Največja nesreča bi bila, ako bi mesto te države ustanovili tri svobodne in neodvisne države: Srbijo, Hrvatsko in Slovenijo. Nesreča bi bila, ker bi bila vsaka od teh držav slaba in majhna. Toda na srečo smo ustanovili skupno državo. No, in v tej državi je potrebno, da so vsi Hrvati, Srbi in Slovenci zadovoljni, srečni in napredni. Če je tako, in tako je, tedaj morajo biti tudi Hrvati popolnoma enakopravni po svoji kulturni in gospodarski moči. Popolna zadovoljitev Hrvatov je v največjem interesu samih Srbov. Rešitve tega vprašanja ne more biti izven meja te države. To vprašanje pa more rešiti le ustavotvorna skupščina s svobodno izvoljenimi narodnimi predstavniki.

Konferenca JNS

V torek preteklega tedna se je vršila v Ljubljani seja banovinskega odbora JNS. Na seji sta podala politična poročila senatorja Ivan Pucelj in dr. Albert Kramer, tajništvo banovinskega odbora pa je poročalo o izidu občinskih volitev v dravski banovini, ki so se vršile 25. oktobra. JNS združena z ostalimi opozicijskimi skupinami, je dobila v svoje roke 93 občinskih uprav.

Spričo razmer, v katerih so se občinske volitve vršile, je za opozicijo rezultat nad vse časten. Banovinski odbor je zaradi tega izrekel vsem opozicijskim volilcem globoko zahvalo in priznanje.

Španski nacionalni general Franco, o katerem se govori že več tednov, da jutri zasede Madrid

Španski ministrski predsednik Caballero dobiva za svoje miličnike menda sproti toliko ojačenj, da je Madrid še zmeraj v oblasti njegovih čet

Dr. Maček v avdijenci pri knezu namestniku

»Hrvatski dnevnik« je v posebni izdaji objavil vest o avdijenci dr. Vl. Mačka pri Nj. Vis. knezu namestniku. Dr. Vl. Maček se je v ponedeljek zjutraj odpeljal z avtomobilom iz Zagreba na Brdo pri Kranju in je bil takoj po svojem prihodu sprejet od Nj. Vis. kneza Pavla in ostal na kosilu. Dr. Maček se je vrnil v Zagreb ob 10. uri zvečer.

Kakšen je sporazum med srbijansko združeno opozicijo

Že v zadnji številki našega lista smo poročali o tem, da je prišlo med srbijansko

združeno opozicijo do sporazuma v osnovnih pogledih na ureditev naše države. O sporazumu je bila podpisana tudi posebna spomenica, ki vsebuje v prvem delu vsebino sporazuma, v drugem pa postopanje, po katerem se naj bi sporazum uresničil.

Spomenica beograjske združene opozicije, ki so jo podpisali Aca Stanojević, Ljuba Davidović in Joca Jovanović, vsebuje v glavnih črtah sledeče skupne poglede na naše politično stanje in ureditev države:

1. Priznava se hrvatsko zgodovinsko-politično posebnost in ono, kar iz tega sledi.

2. Nujna potreba reform, ki so že na dnevnem redu.

3. Reforme se morejo izvesti edino z novo ustavo.

4. Reforme morajo vsebovati demokratiški in parlamentarni režim in novo državno ureditev v smislu sporazuma med Srbi, Hrvati in Slovenci.

5. Z novimi reformami se mora organizirati državno upravo, ki bo pravilno funkcionirala in omogočila državi reševati socialna in gospodarska vprašanja.

Občinske volitve v Drinski banovini

Preteklo nedeljo so se vršile občinske volitve v Drinski banovini. Glasovanje se je vršilo v 437 občinah. V šestih občinah so bile volitve odgojene.

Po uradnem poročilu je dobila JRZ 316 občin, celokupna opozicija pa 115 občin.

Občni zbor Prosветne zveze v Ljubljani

Prejšnji teden je bil v Ljubljani občni zbor Prosветne zveze. Kot poroča »Slovenec« (kdor hoče, lahko verjame) je bilo na zboru zastopanih 98 društev (čudno, da ne več) s 168 delegati (naš poročevalec jih je naštel komaj tretjino od tega! — op. ur.). Ti delegati so menda bili večinoma gospodje iz Ljubljane, ker »Slovenec« poroča skoraj o samih Dr., Dr. in Dr. ter o ravnateljih, teh in onih. Čudimo se, da niso kmetski fantje prav nič govorili, verjetno, da jih ni bilo, ker odločajo lahko gospodje sami. Zdi pa se nam, da so kmetski fantje za družbo cilindrov in frakov bolj malo dovzetni in da se ta dovzetnost še ne bo mogla veliko več ohladiti. Saj je skrajni čas, da kmetska mladina o potrebah na vasi ne samo govori, temveč sama odloča. Kaj bi vodili in odločali o kmetijskih potrebah ljudje, ki poznajo kmetijske domove v toliko, kolikor jih vidijo iz vlakov in avtomobilov! Se svita, po naši deželi in po vaseh je drugačno mnenje, kot je bilo nekdanj. To svitanje živo kaže, da kmetski fantje nočejo biti več ciklije ljubljanski gospodi in to je pokazal tudi omenjeni občni zbor. Naj še napišemo to, da je bil izvoljen stari odbor, ki mu predseduje vseučiliški profesor dr. Lukman in v tem odboru ni niti enega kmetijskega fanta. To pove mnogo več kot celo poročilo v »Slovencu« in vsi doneči naslovi vodilnih gospodov.

Pred spremembo jugoslovansko-italijanskih odnošajev

Po poročilu beograjskih listov so beograjski književniki sprožili misel za ustanovitev italijansko-jugoslovanskega kulturnega društva, ki naj bi delovalo za zblizanje obeh narodov.

Vsi večji italijanski listi z velikim zanimanjem poročajo o teh najnovejših pojavih, ki vzbujajo upanje, da končno le res pride do sporazuma in znosnega sožitja med nami in zapadno sosedo.

Zunanje - politični pregled

Kaj se zbira nad Evropo?

Ozračje na evropskem nebu je vedno bolj napeto. Kamor se človek ozre, povsod je polno razstrelivnih snovi, nezaupanja, krizanja interesov in načel. Način, v kakršnem so začeli govoriti nekateri diplomati in vodilni politiki po svetu, diši po zastrupljenju. Če Göring strupeno očita Angliji, da je Nemčiji pokradla kolonije, je ta beseda vsekakor nova v diplomatskem besednjaku. In Eden, angleški zunanji minister, je vrnil milo za

Maurice Thorez, skrajni levičar, kateri dela s svojimi nastopi po francoskih mestih fašističnim državam vročo kri

drago: Povedal je Nemčiji in Göringu, da je Anglija nemške kolonije drago plačala s tem, da je dovolila Nemčiji velikanska posojila, ki so zdaj vsa zamrznila tamkaj.

Iz tega je pač dovolj razvidno napeto razmerje med Anglijo in Nemčijo.

Italija

Dovolj ostrin je tudi med Italijo in Anglijo. Italija smatra Sredozemsko morje za svojo last, koder angleške ladje lahko plovejo po bližnjici v Indijo le dotlej, dokler to dovolji Italija. Anglija pa zastopa stališče, da je to morje življenjski živec Britanskega imperija, njegova nedotakljiva last, njegova bitno važna posest, ki si je ne da in ne sme dati vzeti ali okrniti po nobeni drugi sili. Kako daleč narazen sta ti dve nazirani in kako je razlika med njima polna granat, bo pač vsakomur brez posebnega razlaganja jasno!

V Srednji Evropi

Je vedno bolj vidna zveza Nemčije z Italijo, ki vključuje v ta krog Avstrijo in Madžarsko. Ost tega bloka je jasna: To je fašistična zveza, ki naj na eni strani onemogoči ruski vpliv v Evropo, na drugi zmanjša moč francoske demokracije, na tretji — ki ni zadnja — pa si razdeli interesno sfero na Balkanu.

Ker so padli v zvezi s tem blokom glasovi o razkosani Madžarski in o 4 milijonih Madžarov zunaj mej lastne države, je s tem sproženo

vprašanje revizionizma.

Samo naravno je, da je na to završalo v Českoslovaški in Romuniji. Tudi naša država ne more gledati takega početja mirno. Brezbrižni pa ne moreta ostati niti Francija

niti Anglija, ki imata obe na Balkanu svoje interese.

Napovedana pot italijanskega kralja v Budimpešto, medsebojni obiski diplomatov, politični »lovi« in polno pojavov priča, da je vsa evropska politika prišla v zagato in v voz, ki se lahko še mirno razplete, ki pa tudi utegne postati krvav.

Tudi Poljska

se s svojo značilno kolebajočo politiko ne more izogniti temu splošnemu vrenju in trenju. Poljski zunanji minister Beck je obiskal London, kjer se bo razgovarjal z angleškim zunanjim ministrom Edenom.

Med dvema mlinoma — Nemčijo in Rusijo — je Poljska v sedanjem nevarnem položaju — morda na migljaj Anglije — začutila potrebo, posvečati več pozornosti Mali antanti. Njenemu prijateljstvu z Nemčijo namreč venomer grozi z mrtvaškim zvonom

svobodno mesto Gdansk

kjer nemški narodni socialisti nastopajo kot del Hitlerjeve Nemčije, ne pa kot stranka v samostojni državi. Med nemškim in poljskim tiskom zato venomer izbruhne zdaj pa

Slika po »Jutru«

Karl Radek-Sobelsohn, židovski revolucionar in spletkar, ki je nekoč igral v sovjetski Rusiji veliko vlogo, je zdaj menda znorel v zaporu. Koliko je na tej vesti resnice, je težko ugotoviti, ker je pred kratkim krožila po svetu vest, da je bil Radek ustreljen. Res bo pač le to, da se mu vzlic vsej pretkanosti ne bo posrečilo uiti brezobzirni roki Stalinovi

zdaj ostra borba, ki ni v prid nemško-poljskemu prijateljstvu, ampak le dokazuje, da je tudi Gdansk skladišče smodnika.

O Španiji

govorimo v posebnem članku in naj tu samo omenimo, da boji za Madrid še vedno trajajo in se vojna sreča zdaj nagne na to, zdaj na ono stran.

Rusija

nadaljuje svojo politiko konsolidacije in čiščenja. Po vedenju Japonske sodeč, mora njena moč vsekakor rasti in je upati, da bo ta največja slovanska država našla pot v — slovanstvo v taki meri in na tak način, da se bo veličina in plemenitost slovanske duše v Rusiji pokazala v vsej svoji čistosti.

V Ameriki

je pri predsedniških volitvah z velikansko večino zopet zmagal dosedanji predsednik Roosevelt in bo nadaljeval s svojimi gospodarskimi in socialnimi reformami v Združenih državah.

Ves svet

pa se blazno oborožuje, kar nam ne odpira sončnih vidikov.

Litvinov pojde?

Ruski komisar za zunanje zadeve, Litvinov, bo po najnovejših poročilih menda izmenjan. Zamerijo mu, češ, da je preveč ev-

ropski. Na njegovo mesto pride diplomat, ki bo manj evropsko usmerjen.

Tako se glase poročila. Mogoče pa je — in celo verjetno, da je odpoklic Litvinova v zvezi s procesi proti trockistom, ki se še nadaljujejo.

Mongoli proti Japoncem

Mongoli v pokrajini Sujnan v notranji Mongoliji so prešli na stran kitajske vlade in odklanjajo vsak stik z japonskimi agenti, ki tihotapijo svoje blago v to pokrajino. Ves narod se oprijemlje gesla: »Mongolija — Mongolom!«

Če pomislimo, da je bila Mongolija nekdanja ena najmočnejših držav na svetu, bomo šele lahko razumeli, kaj pomeni tako prebujenje za Daljni vzhod.

Romuni za edinstvo

Bivši romunski ministrski predsednik Maniu, vodja romunske kmetijske stranke, je te dni dejal: »Madžarska je daleč proč od kake razkosanosti, o kateri je bilo rečeno v Mussolinijevem govoru. Ostala je v mejah svoje narodnosti. Zato bi vsak napad na naše meje pomenil vojno, v kateri se bomo fanatično borili.«

Podobno izjavo je dal profesor Jorga, tudi bivši ministrski predsednik. Vse Romune poziva, da se zedinijo in se upro vsakemu poskusu vmešavanja v svete romunske pravice.

200 tisoč mrtvih

V 17 tednih je državljanska vojna v Španiji po francoskih poročilih zahtevala velikansko število žrtev. Mrtvih je doslej 200 tisoč oseb.

Med temi je bilo 150 tisoč oseb ustreljenih po prekomerni sodu, deloma tudi brez sodbe. Od teh odpade na sam Madrid 35 tisoč ljudi. Na bojnem polju je padlo le 50 tisoč oseb.

Tudi gmotne žrtve so velikanse. Doslej cenijo škodo na dvajset milijard pezeta.

Blasnikova Velika Pratika za l. 1937.

je zopet izšla. Ta naš ljudski koležar je med Slovenci najbolj priljubljen in domač. Celo naši izseljenci ga radi naročajo, ker jih spominja na domovino in mlada leta. Cena enemu izvodu je 5 Din. Dobi se v tiskarni J. Blasnika nasled. v Ljubljani, Breg št. 10 in 12 in v trgovinah.

Kmetska mladina

Varujte se sleparjev vsi, ki iščete dela!

Marsikdo, ki na kmetih ne more najti dovolj zaslужka, si skuša s prihranki, z deležem dote ali celo s posojilom pomagati v mesto in priti tam do boljšega kosa kruha.

Spričo obupnih razmer, ki čez in čez vlada v tem oziru, smatramo za svojo dolžnost, zaklicati fantom in dekletom in vsemu podeželju: **Bodite previdni in varujte se sleparjev!**

Pomislite, da je po mestih strokovno izvežbanih, šolanih in napol šolanih ljudi na pretek! In vendar ne morejo dobiti zaposlitve! Če pridete v mesto, vam bo konkurenčni boj z njimi silno težak.

In še nekaj! Skoraj ne mine dan, da ne bi oblasti tu ali tam odkrile kake sleparije s kavcijami. To ali ono »podjetje« sprejema ljudi v službo, če polože toliko in toliko kavcije.

Varujte se takih limanic! Kdor obljublja in ponuja na podlagi kavcije preveč ugodnosti, je že sumljiv. Zato ne sklepajte v takih primerih službenih dogovorov nikdar in nikoli sami. Zlasti pa ne dajajte denarja ali hranilnih knjižic iz rok! Kdor vas najame za kako delo, mora vendar vas za to delo plačati, ne pa da bi mu vi poleg dela dali za nameček še svoje trdo prislužene prihranke.

Novo mesto

Pretečeno nedeljo 8. novembra t. l. se je vršila seja Pododbora Zveze kmetskih fantov in deklet za novomeško okrožje, in sicer v prostorih hotela Količ. Seja je vodil predsednik pododbora tov. Zorko, prisostvoval pa je tudi predsednik Zveze tov. Kronovšek, ki je podal poročilo o delovanju celotne organizacije in smernice za prosvetno-kulturno delovanje v jesensko-zimski dobi. Udeležba je bila polnoštevna, saj so bili navzoči vsi odborniki, razen enega, ki se je radi boleznimi opravičil. Dnevni red je obsegal predvsem vprašanja organizacije in nje izpopolnitev, ustanovitev ženskih odsekov, kjer jih še ni, revizije društev, raznih tečajev pododbora in včlanjenih društev, predavanj in pošiljanja predavateljev, iger, knjižnic itd. V razpravo, ki je bila zelo živahna, so posegali vsi odborniki. Deloma so gojili razne nedostatke pri organizaciji, ki se morajo brezpogojno odpraviti, ker ovirajo pravičen razvoj, v večini so se pa dotikali vprašanj delovanja pododbora in društev, ki mora iti nujno preko vseh zaprek, zato je treba spraviti poslovanje društev v gotov sistem in razviti stike med pododborom in članicami na eni in med posameznimi društvi na drugi strani. V večini so se določili tečaji za podobore, katerih datume pa določi prihodnja seja glavnega odbora za vse podobore. O izvedbi tečajev za posamezna društva bo razpravljala prihodnja seja, ker se za nekatere tečaje ni končnih navodil. Tudi za druge stvari bo imela druga seja dovolj dela, ko bo dobil pododbor potrebne podatke od društev. Sklenilo se je tudi otvoritev lastne pisarne v Novem mestu, od katere si mnogo obetamo in kar je bila že vedna zahteva društev. Seja je dokazala, da se zanimanje za organizacijo veča z dneva v dan in da hočejo vsi posvetiti svoje sile in zmožnosti kulturnemu dvigu naše vasi.

Vojnik

Volilna borba je končana. Kako je bil boj za občino hud in vroč, dokazujejo še danes lepaki, ki veselo naznanjajo uprizoritev »Vaške Venerice«, katero uprizori Društvo kmetskih fantov in deklet v Vojniku v nedeljo 8. t. m.

Le pomislite, koliko je treba garanja, žuljev, pritrgovanja in varčevanja, preden je prihranjen — en sam tisočak! Če ga kot kavcijo daste slepo iz rok, se navadno zgodi, da ga nikoli več ne vidite in ne boste zanj povžili niti skorje suhega kruha!

V vsakem takem primeru vprašajte oblasti za svet. V mestu se obrnite na upravo policije, trgovsko obrtno zbornico, obrtni oddelek mestnega načelstva in podobno! In še potem — k odvetniku ali notarju!

Ob taki previdnosti se boste največkrat prepričali, da »podjetje« ne potrebuje vašega dela, ampak se mu hoče vašega denarja. Vrnili se boste domov za eno skušnjo bogatejši, sicer brez zvenečega naslova, kakršne svojim »nameščencem« za kavcije dajejo rada razna »podjetja«. Imeli pa boste vsaj zavest, da ste rešili lastne prihranke!

Kar velja za fante, velja še v večji meri za dekleta. Vam grozi poleg gmotne škode v takih krempjih še drugo gorje, ki ga ne boste mogle več popraviti. Zato še enkrat vsem:

Varujte se sleparjev! Posvetujte se temeljito in premislite devetkrat, preden napravite en sam nespameten korak, ki vas pahne v nesrečo!

ob 4. uri popoldan v Posojilniški dvorani v Vojniku. Zeleni lepaki so po gotovih mestih v Vojniku in okolici popolnoma odstranjeni ali pa raztrgani. Pa nič zato. Vojničani se zavedajo, da je treba pri nedeljski igri podpreti naš mladi pokret. Vabimo vsa sosednja tovariška društva, da se uprizoritve korporativno udeležijo, da tako skupno pri tej priliki manifestiramo ideji kmetsko-mladinskega pokreta. Z obilno udeležbo moramo dokazati vsem nasprotnikom, da smo številnejši od njih in da smo zmožni naše prireditve, vključno njihovim bojkotiranjem, voditi in z uspehom zaključiti sami!

G. župniku se prav lepo zahvaljujemo za njegovo pozornost, ki jo je pokazal na dan volitev na prižnici pri prvi sv. maši »Vaški Venerici«.

Zasedba vlog je odlična. Režija je v skrbnih rokah tov. Kuharja.

Tovariši in tovarišice! V nedeljo ob 4. uri na svidenje v Vojniku!

Orla vas

Pred kratkim časom se je poročila tov. Marica Plaskanova z gospodom Tonetom Miklavžinom, obč. tajnikom v Vel. Pirešici pri Zalcu. Nevesta je iz ugledne Plaskanove rodbine iz Orle vasi. Poroka je bila na Brezjah in jo je izvršil župnik g. Jože Reher, ženinov stric. Novoporočencema želimo mnogo sreče!

Sv. Bolfenk pri Središču

Tukajšnje Društvo kmetskih fantov in deklet bo tudi tekočo zimo prirejalo redna mesečna predavanja. Prvo predavanje bo v nedeljo, dne 15. t. m., ko bo po rani maši v šoli predaval o »Kmetski zaščiti po novi uredbi« tov. Robert Košar. Vsi, ki se za to predavanje zanimajo, vljudno vabljeni!

Brzoparilniki

bakreni in železni, počakani od Din 400- dalje. Kotli za žganjekuho vseh sistemov. Filtri za vino in vsa v našo stroko spadajoča dela najceneje pri

KOTLARKA d. o. o. z. Ljubljana
Kolodvorska ul. 23 Tel. 3792 Cenik zastoj

Opozorilo naročnikom! Vse naše cenjene naročnike, ki dolgujejo na naročnini in za nazaj še kak znesek, opozarjamo tem potom ponovno, da usakdo, ki je prizadet, vsaj do konca tega meseca svoj zaostanek poravnava. Vsakomur, ki bo ta naš opomin prezrl, bomo neljubo primorani ustaviti nadaljnjo pošiljanje Kmetskega lista. Upoštevajte, da brez denarja ni muzike.

Mlatič

Upadanje zanimanja za javno življenje

Pretečeni teden sem mlatil po okolici okrog Konjic fižol. Po končanem delu sem se vračal po Savinjski dolini domov in si kupil mimogrede v Zalcu »Delavsko politiko«. Mleti sem jo začel od zadaj in jo končal z božjo pomočjo brez očal ravno za Logatcem. Če bi me ne bil opozoril na cesti mož postave, da se nahajam na meji med Jugoslavijo in Italijo, bi se jaz danes ne veselil svetega Miklavža doma v Rovtahu.

V »Delavski politiki« sem zvečil pod zgornjim naslovom poleg drugega od zadaj na sprednji strani tudi tole:

»Pri občinskih volitvah, ki so se vršile v zadnjem času po banovinah, opazamo ne le, da volivcem ne ugajajo javne volitve, ampak trdi, da je v mnogih občinah udeležba minimalna. To smo videli na Hrvaškem in v Srbiji, zadnje nedeljo pa tudi v dravski banovini.

Motivi za pasivnost so jako različni. Znak je neglede na vse motive, da med prebivalstvom pada interes za javno življenje in je ta pojav najbolj značilen in najbolj usoden za normalni razvoj. Kako naj živi državni organizem kot družba, če postanejo državljani mrtva masa, ki jo deloma vsakdo izrablja kakor hoče, kako naj narod kot celota ustvarja kaj dobrega in zdravega, če interes spi ali umira, če državljani ne sme povedati svojega mnenja v listih in na shodih, če ne sme govoriti in predlagati iniciativ v interesu celote, se pritoževati o krivicah in zahtevati pravico. Narava človeška zahteva napredek, zahteva, da svoje zdravo mnenje uveljavlja. Ta naravni nagon, kakor kažejo sedaj tudi občinske volitve, umira. Drugače si ne moremo razlagati izida občinskih volitev, katerih se je udeležilo v dravski banovini 63.27 odst. volilnih upravičencev, dočim je ostalo doma 56.475 volilcev. Za vso opozicijo je glasovalo 19.307 volilcev. V nekaterih občinah se je sklenil kompromis z JRZ. Ti kompromisi so dali 7149 glasov in bi tudi od teh kompromisnih glasov lahko pristeli mnogo več kot polovico opoziciji. Lahko torej trdimo, da nad polovico občinskih volilnih upravičencev ne soglašajo z razmerami. Ta položaj se pa še poslabša, ker je mnogo volilcev volilo v odvisnosti. Mnogo je namreč takih volilcev, ki se domišljujejo, da je njih eksistenca ogrožena, če bi volili po svojem prepričanju.

„Slovenec“, izživljanje in druge bolečine

Najprej: Kaj se pravi — izživljati se?

Izživljati se pomeni razvijati in uporabljati na tak ali tak način svoje življenjske sile.

To »Slovenec« dobro ve, celo natanko ve. Vzlic temu našemu vaškemu življenju niti ne dovoli uporabe tega izraza, ampak mu skuša s smešenjem zabrisati njegov pomen.

Če misli »Slovenec«, da s tem služi narodu in skupnosti, je njegova stvar. Kmetskimi ljudem seveda ni dana taka pravica, da bi se najprej »izživljali« ob prepovedanih sado-

vih, potem pa hodili »delat pokoro« v eno najlepših slovenskih zdravilišč — z bogato penzijo, seveda.

Če nas blatite, gospoda okrog »Slovenca«, bodite vsaj toliko ljubeznivi, da najprej spodkdate lasten hlev.

In bratje v Kristusu, — saj smo vsi kršteni! — dovolite no vprašanje: Od kdaj ste iz »Slovenčevega« uredništva vrgli nauk o dveh licih? Ali velja samo za slovesne prilike?

Vemo, da ne bomo dobili odgovora, ampak kvečjemu psovko. Zato pa povemo: Slovenski narod je živel, ko »Slovenca« še ni bilo, in bo živel, ko bo že marsikaj hudega — daleč za gorami...

Pri nas je narod kot peska v morju

V »Gorenjcu« loml gospod Matija Škerbec kopje za to, koliko narodov imamo v Jugoslaviji. Jugoslovani ni, ampak so Slovenci, Hrvatje in Srbi.

Mi smo vedeli pred gospodom Škerbcom da smo Slovenci in vemo to še danes tudi brez njega. Čudno se nam pa zdi, zakaj so nekateri, ki so »Gorenjcu« in gospodu Škerbcu po srcu in po duhu blizu, imena svojih tiskarskih in knjigotiskarskih podjetij po prevratu prekrstili v — »jugoslovansko«? Ali jih je bilo tedaj slovenskega imena sram?

»Brez ljudi, brez narodne zavesti ni naroda«, pravi gospod Škerbec. Če bi poznali to izjavo naši sosede na zapadu in severu, bi temu gospodu vsekakor podelili visoko odklovanje.

Nemara bi tedaj gospod vsaj v takim poniževalnem trenutku spoznal, kam ga je zapeljalo fanatično igrakanje z besedami, ki so res — brez duha in brez duše, slovenskega človeka pa, ki občuti res vsaj v so Slovenijo, če že Jugoslavijo ne more, vsekakor nevredne.

Rakek

V včerajšnjem »Slovencu« sem pod naslovom Rakek bral tole, čeprav mi ni popolnoma jasno, kako in kaj je s to rečjo: Poročilo pravi:

»Včeraj se je na poziv okrajnega načelnika, ker stara uprava ni hotela izročiti poslova, sestel k prvi seji novi občinski odbor. Po soglasnem sklepu je bila poslana pozdravna brzojavka notranjemu ministru dr. Korošcu in banu dr. Marku Natlačenu.«

Pozdrav je lepa slovenska navada in nas veseli, da kje začenjajo s pozdravi, ko drugod vlada sama zdraha.

Novice

× V Partinju v Slov. goricah je v soboto pogorela hiša posestniki Alojziji Diemantovi. Poslopje je bilo zgrajeno iz hrastovega lesa in staro okrog 400 let. Tako je bilo med najstarejšimi slovenskimi kmetskimi domovi. Škoda znaša vsaj 50 tisoč dinarjev.

× Banska uprava sporoča, da so vsa službena mesta na njenem področju oddana. Vsako prosto službeno mesto bo uradno razpisano.

× Pri Sv. Barbari so pred časom navalili na službujočega orožnika in mu raztrgali obleko. Zdaj je mali kazenski senat v Mariboru radi tega obsodil 24letnega posestnikovega sina Slavka Žurmana na mesec in 10 dni zavora, 25letnega viničarja Ivana Vajsbaherja na dva meseca in 15 dni zavora in 32letnega delavca Franca Klajderiča na dva meseca in sedem dni zavora.

× Mesto Split je imelo letos od tujkega prometa nad 10 milijonov dinarjev dohodkov.

× Na Teznu pri Mariboru je skočil pod vlak progovni delavec Mihael Kranjc. Bil je takoj mrtev. Za obupno dejanje se je odločil radi bede in potrlosti, ker je bil odpuščen iz službe.

× Pred subotiskim sodiščem se je vršila zanimiva civilna pravda. Državni erar je tožil subotiskega veterinarja Vergla za povračilo stipendije v iznosu 51.700 din. Vergel je pred leti dobil od države to stipendijo pod pogojem, da bo stopil v vojaško službo po dobitvi veterinarske fakultete v Zagrebu. Pri naborih pa je bil Vergel spoznan za nesposobnega za vojaško službo in na svoje stroške je studije dovršil na Dunaju. Ker ni stopil v vojaško službo, ga je zdaj država tožila. Sodišče pa je Vergla oprostilo, češ, da ni kriv svoje nesposobnosti za vojaško službo in da mu zaradi tega ni treba državi vrniti stipendije.

× V Zg. Radvanjih si je s strihninom končal življenje 40letni Ivan Kartenschlager, ki je bil uslužben v magdalenski lekarni v Mariboru. Vzrok samomora ni znan.

× V Peklu pri Poljčanah je 26letna Antonija Pirševa živega zakopala svojega nezakonkega otroka. Nesrečna mati je dete moškega spola rodila v stranišču. Bilo je živo, ko ga je takoj po rojstvu odnesla v vinograd in ga zakopala. Otrok se je seveda zadušil. Pirševo so odpeljali orožniki; pravi pa, da je otroka zakopala že mrtvega, ker se je pri padcu ubil.

× V Moškanjih je neka vlomilska tolpa izropala trgovino Ludvika Berdnika. Vlomileci so odnesli za 40 tisoč dinarjev manufakture, špecerije in tobačnih izdelkov.

× Pri Sušaku so našli v gozdu 43-letnega delavca Rudolfa Godino ubitega. Na glavi je imel globoke rane. Ubijalca niso mogli izslediti.

× V Ljubljani si je vzela življenje 47letna Lucija Bergantova, žena železniškega zvaničnika. Po rodu je bila iz Petrovč pri Celju. Bila je že več let živčno bolna in je že pogosto rekla, da si bo vzela življenje. To je končno v trenutku zmedenosti res storila. Z britvijo si je na več krajih prerezala vrat in izkravavala.

× Na Lokah je obupal nad življenjem Ludvik Zagar, posestnikov sin iz Retja. Našli so ga obešenega na nekem drevesu blizu Vidmarjeve gostilne. Kaj je mladega človeka pognalo v tako smrt, ni znano.

× V Bratislavcih so se v pijanosti stepili fantje in jo je v pretepu najbolj izkupil 25letni hlapec Franc Petek. Našli so ga šele drugi dan in ga nezvestnega prepeljali v ptujsko bolnišnico. Poškodbe so smrtne.

× Za naše vino vlada letos v Franciji radi tamkajšnje slabe letine veliko zanimanja. Francozi se zlasti zanimajo za močna dalmatinska in sremska vina.

× Pri Sv. Juriju ob Pesnici sta se pri ličkanju koruze radi dekleta spoprijela 23-letni Josip Babič in 17-letni Hinko Maček, oba posestniška sinova. Dekle, za katerim sta oba fanta hodila, je tudi pomagala pri ličkanju. Ljubosumje se je stopnjevalo. Proti polnoči je Maček potegnil samokres in dvakrat ustrelil proti svojemu tekmeču. Prva krogla je zadela Babiča v levo stran trebuha, druga pa mu je prevrtala levo roko nad zapestjem. Ranjenec se v mariborski bolnici bori s smrtjo, vročekrvnega Mačka so pa odgnali orožniki.

Za jesen in zimo!

490- 440- 340- 990-

Kvaliteta odločuje
pri nakupu naših površnikov.

Vsak površnik ima svojo 100% vrednost!
Izvolite se prepričati tudi VI, milostljiva, o kakovosti in dovršenosti našega kroja.

TIVAR obleke

× V Malni pri Jurovskem dolu se je na seniku obesil 56-letni želar Alojzij Rotman. Kaj ga je gnalo v smrt, se ne ve.

× Pri Sv. Juriju v Slov. goricah so neznani vlomilci vtrgli v trgovino Minke Zorko in odnesli do kraja vse, kar se jim je zdelo kaj vredno. Škode je več tisoč dinarjev. V trgovino so vdrlji na ta način, da so razbili vrata. Pri tem so uporabljali sekiro, ki so jo ukradli v tamkajšnji mrtvašnici. Bržkone so vlomilci — cigani.

× Pri Sv. Križu nad Mariborom se je v samonoričnem namenu zastrupil 19-letni posestnikov sin z nekim praškom. Prepeljali so ga v mariborsko bolnico, kjer je njegovo življenje še vedno v veliki nevarnosti. Po lastni izjavi je fant storil obupni korak zato, ker je gojil z lastno sestro razmerje, ki ni ostalo brez posledic.

× V Žaleu je umrl 63-letni posestnik in kolar g. N. Kočevar, načelnik obrtne zadrage, podpredsednik Elektrarne in odbornik Hmeljarne v Žaleu. Pokojnemu bodi ohranjen časten spomin, žalujočim svojem naše toplo sožalje!

× Po Ljubljani in okolici se množe vlomilci in je najbrž na delu večja vlomilska tolpa. Vlomilci obiskujejo stanovanja in pisarne po bolj samotnih ulicah in odnašajo vse, kar jim pride kaj vrednega pod roke.

× Vurberg pri Ptuju dobi menda v kratkem telefonsko zvezo. Ministrstvo je že odobrilo napeljavno telefonskega voda, toda le pod pogojem, da h gradbi prispevajo tudi interesi in krajevni činitelji.

Po svetu

■ Dvajset tisoč stavkujočih. V Londonu so zastavkali delavci v industriji konoplje. Zahtevali so 10% povišanje zaslužka. Ker industriji niso izpolnili te zahteve, je zastavkalo okrog 20 tisoč delavcev.

■ Huda železniška nesreča se je pripetila blizu postaje Zorže-Slivice pri Varšavi (Poljska). Električni vlak je v megli z vso silo trčil ob brzovlak, ki je stal na postaji. Zaradi sunka so se zadnji vozovi brzovlaka iztirili in prevrnili, a nekaj vagonov je sploh popolnoma uničenih. Med potniki je bilo mnogo šolskih otrok. Po dosedanjih poročilih je 5 oseb mrtvih, okrog 50 pa nevarno ranjenih.

■ Proti nošenju političnih uniform. Anglež ljubi red in udobnost, zato je tudi v Angliji najprej prodrla misel, da politične uniforme delajo samo zdravo in zmedo. V kratkem predloži vlada londonskemu parlamentu zakon, po katerem bo angleškimi državljanom prepovedano nošenje političnih uniform.

■ Samomor — za stavo. V Ameriki je bilo sklenjenih za volitve nešteto stav. Najbolj usodna je pač bila stava bojevnika in vojnega invalida Cooka v Kansas City. Stavil je, da se ubije, če pri predsedniških volitvah ne zmaga kandidat Landon. Ko je nato po radiu izvedel, da je Landon propadel, si je pognal kroglo v srce in obležal mrtev.

Važnejša radio predavanja

od 15. do 22. novembra 1936.

Nedelja, dne 15. novembra. 9.45: Verski govor (ravnatelj g. Jože Jagodice) — 17.00: Kmetijska ura: Kmečka družina (g. A. Krošl).

Ponedeljek, dne 16. novembra. 18.00: Zdravniška ura: Voda — potreba in kakovost dobre pitne vode (g. dr. Anton Breclj).

Torek, dne 17. novembra. 11.00: Na Ohridsko jezero! (g. Josip Lapajne) — 18.40: Sola in avtoriteta (g. dr. Stanko Gogala).

Sreda, dne 18. novembra. 18.00: Razvoj prometa v Egiptu (g. dr. Valter Bohinec).

Petek, dne 20. novembra. Na Skadrsko jezero in južni Jadran! (g. Josip Lapajne) — 18.00: Osnovno-šolska izobrazba žene (gdč. Iva Preglej).

Sobota, dne 21. novembra. 20.00: O zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar).

Sejmi

15. novembra: Grahovo, Dolenja vas pri Ribnici, Gornja Radgona, Ptuj, Poljčane, Vransko.

16. novembra: Smartno pri Litiji, Radeče pri Zidanem mostu, Bogojina.

17. novembra: Metlika, Dol. Lendava.

19. novembra: Kandija, Smihel-Stopiče, Rakka, Podsreda, Slovenjgradec, Ljubno, Turnišče, Sv. Jurij ob juž. žel.

21. novembra: Hotederšica, Podčetrtek, Sveta Barbara v Hal., Sv. Jurij ob Taboru.

JUGOSLOVANSKA
ZAVAROVALNA
BANKA

„Slavija“

V LJUBLJANI
Gospodarska ulica 12
TELEF. ŠT.:
21-76, 22-76

P O D R U Ž N I C E: BEOGRAD, ZAGREB, SARAJEVO, OSIJEK, NOVI SAD IN SPLIT

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in pocenito

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23
TELEFON ŠTEV. 25-52

»EKONOM«

osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. Nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo domačo in banaško moko, koruzo, krmila, specerijsko blago itd.

VELIKA ZALOGA vseh vrst umetnih gnojil, modre galice, trboveljskega in splitskega portland cementa ter vseh vrst zidne opeke kakor tudi krovcev tovarn »ILOVAC«, Karlovac, »Bohna«, Vel. Kikinda, in Jelovšek, Vrhnika.

NEUMRLJIVA KNJIGA

DOBERDOB

SLOVENSКИH FANTOV GROB

Opis resničnih doživljajev iz svetovne vojne
Vezana Din 38—, nevez. Din 27—

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica šte. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjavi: „Kmetijski dom“. Žiro rač.: Narodna banka

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. // JAMSTVO ZA VSE VLOGE presega večkratno vrednost vlog. // Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalažanje denarja. // Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso. Sploh vrši vse denarne posle, ki spadajo v delokrog denarnih zavodov.

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12½, in od 3—4½, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12½ ure.

Podružnici: KAMNIK — MARIBOR

Stanje vlog: Din 35.000.000—

Rezerve: Din 1.500.000—